

RIS3 στην Περιφέρεια Ηπείρου

Κατευθύνσεις στρατηγικής έρευνας και καινοτομίας για έξυπνη εξειδίκευση

Ομάδα Εμπειρογνομώνων
Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Γ.Δ. Περιφερειακής και Αστικής Πολιτικής

Συνάντηση Εργασίας RIS3, ΕΔΑ Ηπείρου
25 Απριλίου 2013

1.1. Εισαγωγή

Δομή της παρουσίασης

1. Εισαγωγή

1.1. Σκεπτικό και στόχοι της παρουσίασης

1.2. Σχετικά με τις στρατηγικές RIS3

2. Σχεδιασμός στρατηγικής RIS3 την Περιφέρεια Ηπείρου

2.1. Επιλογές έξυπνης εξειδίκευσης

2.2. Πολιτική καινοτομίας

2.3. Πολιτική clusters

2.4. Πολιτική για ΤΠΕ, ψηφιακά δίκτυα, e-υπηρεσίες

2.5. Διακυβέρνηση της στρατηγικής RIS3

Στόχος

Η παρουσίαση αφορά στο σχεδιασμό της περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3).

Απευθύνεται στην τοπική και περιφερειακή διοίκηση, σε επιχειρήσεις, πανεπιστήμια, μη κυβερνητικούς οργανισμούς, στους φορείς της λεγόμενης τετραπλής έλικας καινοτομίας της Περιφέρειας Ηπείρου.

Η Ομάδα Εμπειρογνομώνων της DG REGIO

- Έχει στόχο να βοηθήσει το σχεδιασμό και την αξιολόγηση της περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3)
- Δεν εκπονεί τη στρατηγική, ούτε ορίζει τις βασικές επιλογές της Έξυπνης Εξειδίκευσης
- Δεν υποκαθιστά τις ομάδες τεχνικής υποστήριξης, αλλά φέρνει στην επιφάνεια προβλήματα και προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπισθούν.

1.2 Οι στρατηγικές RIS3

Στρατηγικές RIS3 - Ορόσημα

Μια στρατηγική RIS3 πρέπει:

- Να προσδιορίζεται σε σχέση με τα χαρακτηριστικά της **περιοχής** αναφοράς,
- Προωθεί τη διαδικασία της «**επιχειρηματικής ανακάλυψης**» για έξυπνη εξειδίκευση,
- Να εξασφαλίζει **κρίσιμη μάζα** στις δραστηριότητες παραγωγής και καινοτομίας,
- Να έχει **εξωστρεφή** / εξαγωγικό προσανατολισμό (outward- looking),
- Να συνεκτιμά τις εξελίξεις στο άμεσο **μέλλον** (future-oriented).

Προστιθέμενη αξία RIS3

- **Ανανέωση** παραδοσιακών κλάδων με τον προσανατολισμό σε δραστηριότητες υψηλότερης προστιθέμενης αξίας και νέες market niches,
- Εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων με την υιοθέτηση και διάδοση νέων τεχνολογιών,
- Τεχνολογική διαφοροποίηση από υφιστάμενες εξειδικεύσεις σε συναφή προϊόντα και υπηρεσίες,
- **Ανάπτυξη νέων οικονομικών δραστηριοτήτων** μέσω ριζικής τεχνολογικής ανανέωσης και ανατρεπτικής καινοτομίας, και
- Αξιοποίηση **νέων μορφών καινοτομίας**, όπως ανοικτή καινοτομία, καινοτομία από τους χρήστες, κοινωνική καινοτομία, καινοτομία στις υπηρεσίες.

Στάδια για τη στρατηγική RIS3

Η επεξεργασία και διατύπωση μιας σ. RIS3 περιλαμβάνει:

1. Ανάλυση του περιφερειακού πλαισίου και των δυνατοτήτων για καινοτομία.
2. Δημιουργία υγιούς δομής διακυβέρνησης και λήψης αποφάσεων εκ των κάτω, **χωρίς αποκλεισμούς**.
3. Παραγωγή ενός κοινού οράματος για το μέλλον της περιοχής,
4. Επιλογή ενός περιορισμένου αριθμού προτεραιοτήτων για την περιφερειακή ανάπτυξη,
5. Δημιουργία του κατάλληλου συνδυασμού πολιτικών, έργων και δράσεων υποστήριξης της καινοτομίας.
6. Δημιουργία μηχανισμών παρακολούθησης και αξιολόγησης.

2.1. Έξυπνη εξειδίκευση

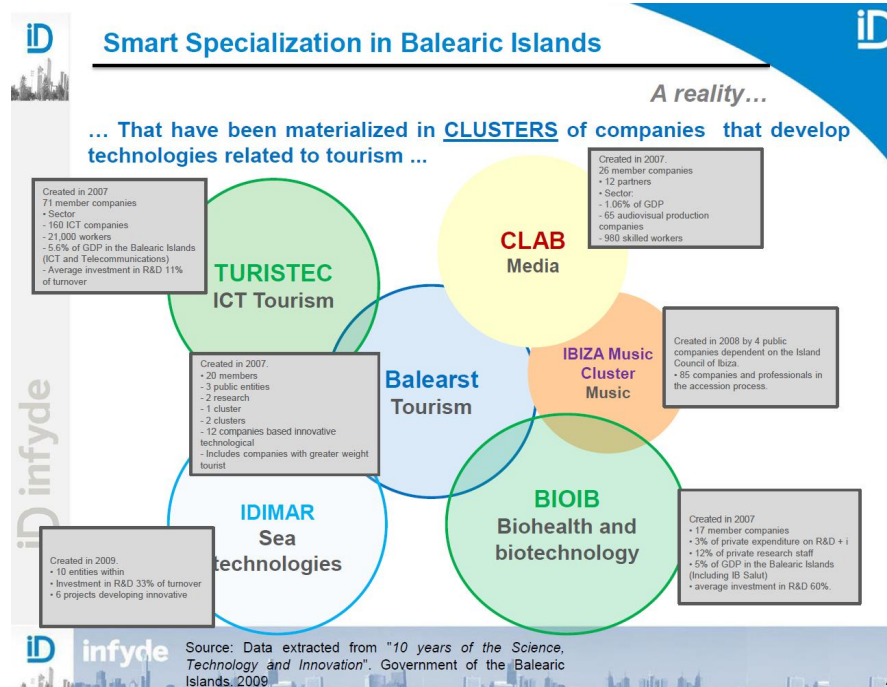
Έξυπνη εξειδίκευση

Είναι:

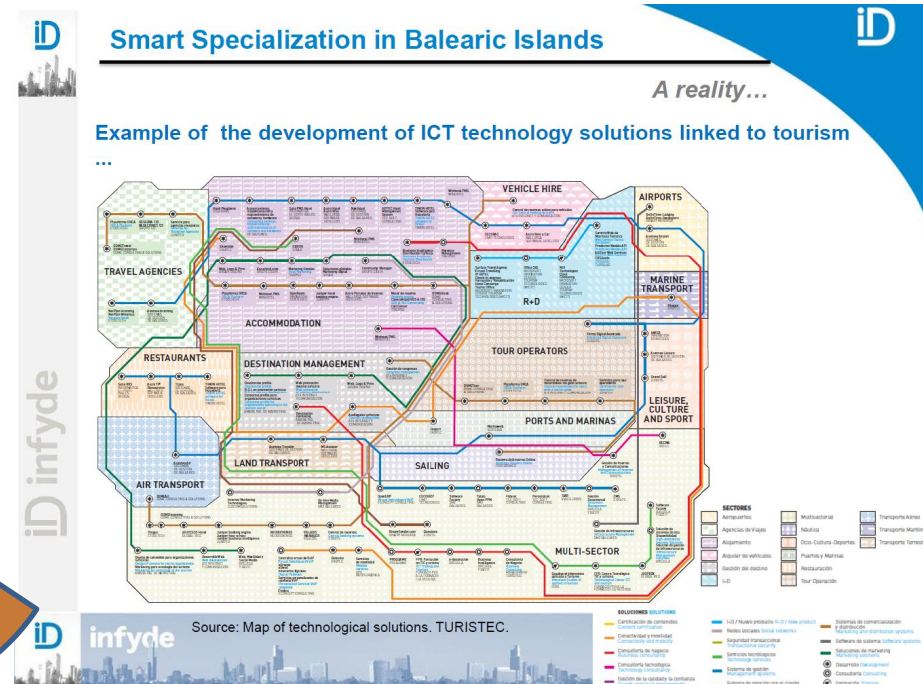
- Εντοπισμός και επιλογή για υποστήριξη παραγωγικών κλάδων για **διαφοροποίηση / εξαγωγές**
- Υποστήριξη του μετασχηματισμού της περιφερειακής οικονομίας μέσω μιας διαδικασίας «**επιχειρηματικής ανακάλυψης**» ευκαιριών στη διεθνή αγορά
- Στρατηγική για επιλεγμένα **έργα και δράσεις καινοτομίας** σε κάθε Περιφέρεια.
- Διπλή μεγάλη συγκέντρωση: (1) πόρων σε μικρό αριθμό κλάδων, και (2) έργων σε μεγάλα έργα.

Σε «μονο-τομεακές» περιφέρειες η ΕΕ είναι αμεσότερη

Η περιφέρεια **προσδιορίζει**
δυνατότητες διαφοροποίησης σε
σχέση με τον κυρίαρχο τομέα

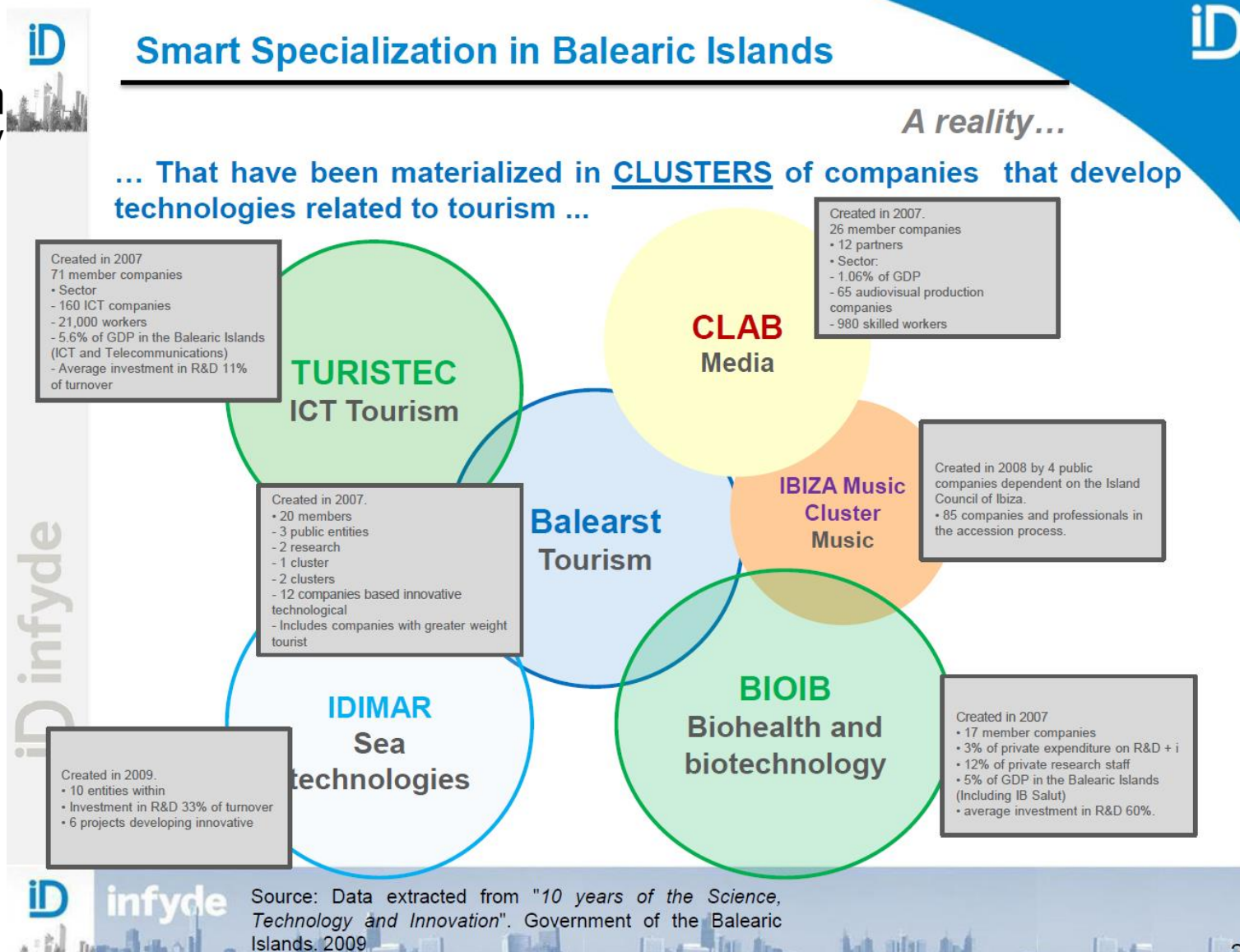

Εντοπίζει **τεχνολογικές και μη**
τεχνολογικές καινοτομίες
που θα στηρίξουν τη διαφοροποίηση
/ διεθνοποίηση των κλάδων που
επιλέχθηκαν

Βαλεαρίδες νήσοι, Ισπανία

- Ο τομέας του τουρισμού είναι κινητήρια δύναμη της οικονομίας των Βαλεαρίδων.
- Περιφερειακή πολιτική ανάπτυξης βασισμένη σε ΕΤΑΚ που συμβάλλει στην τεχνολογική αναβάθμιση του δραστηριοτήτων γύρω από τον τουρισμό
- Ολοκληρώνει πολλές τεχνολογίες.
- Οδηγεί στην ανάπτυξη εξειδικευμένων δραστηριοτήτων έντασης γνώσεων.

Balearídes nýsúi: Túurísmós kaí TΠE

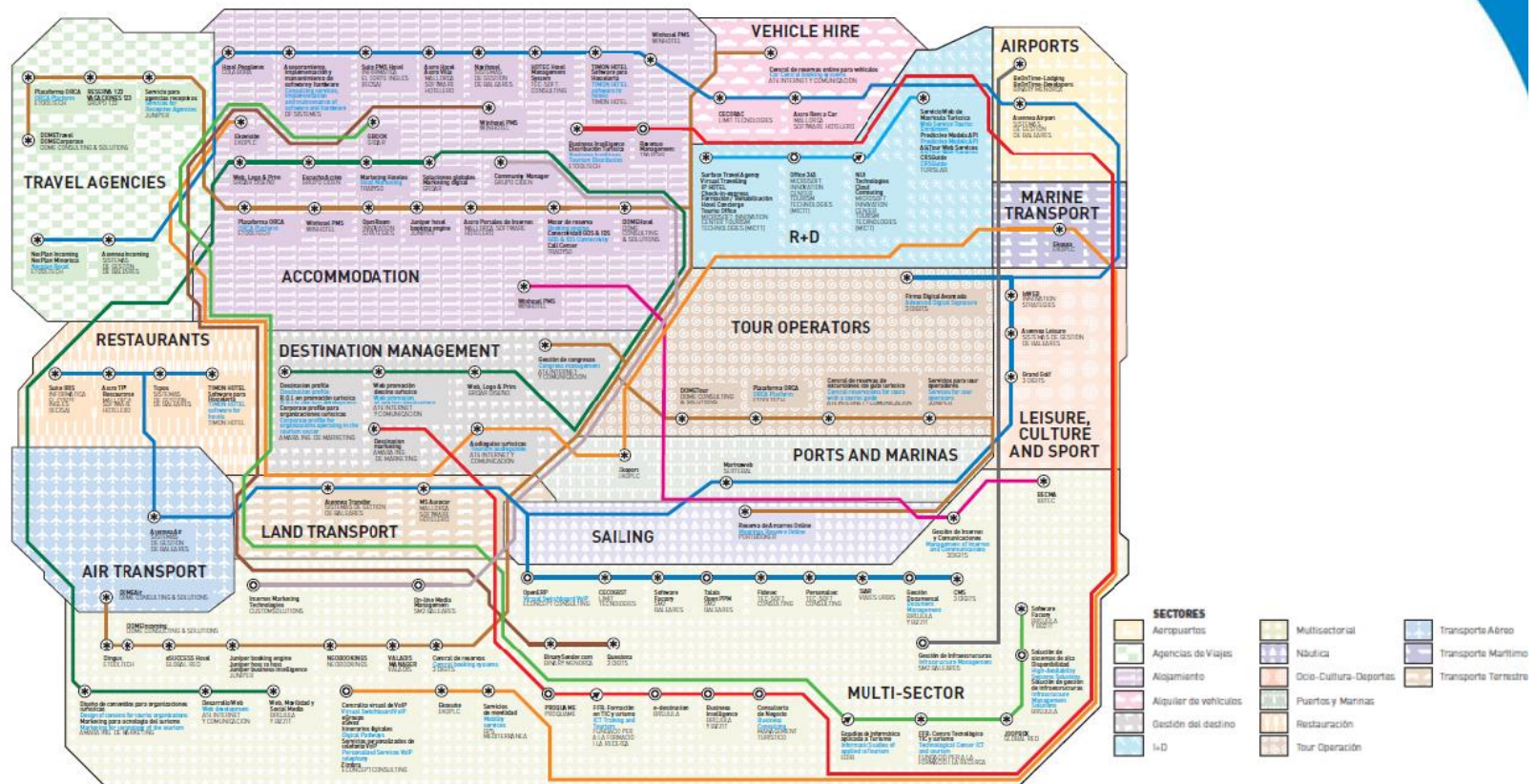
Smart Specialization in Balearic Islands

A reality...

Example of the development of ICT technology solutions linked to tourism

...

Source: Map of technological solutions. TURISTEC.

ΕΕ στην Περιφέρεια Ηπείρου

Από την οπτική των συστημάτων καινοτομίας, στην Ελλάδα, μπορούμε να διακρίνουμε **4 τύπους περιφερειών**:

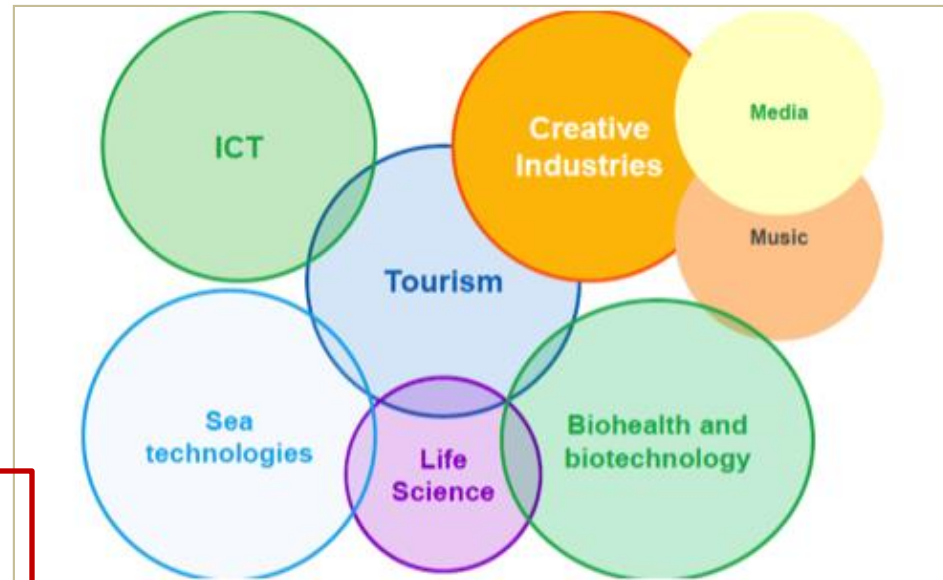
- Περιφέρειες με αναπτυσσόμενες ικανότητες έρευνας και τεχνολογίας (**Αττική, Δυτική Ελλάδα, Κεντρική Μακεδονία, Κρήτη**)

- Περιφέρειες με υψηλή ικανότητα παραγωγής και μέσο – χαμηλό επίπεδο μεταποίησης (**Στερεά Ελλάδα, Δυτική Μακεδονία, Ανατολική Μακ.-Θράκη**)

- Περιφέρειες με μεγάλες δυνατότητες στον τομέα του τουρισμού (**Νότιο Αιγαίο, Βόρειο Αιγαίο, Ιόνια Νησιά**) και εξαιρετικά χαμηλή καινοτομία

- Περιφέρειες με μεγάλο πρωτογενή, παραδοσιακούς κλάδους μεταποίησης, και δυναμικό καινοτομίας σε ορισμένα προϊόντα (**Ήπειρος, Θεσσαλία, Πελοπόννησος**).

Σε κάθε τύπο περιφέρειας πρέπει να προσδιορισθεί ο καλύτερος συνδυασμός κλάδων για ενίσχυση

Παραγωγική εξειδίκευση στην Ήπειρο

	Industry	Rank in Europe	Specialisation	Employment
1	Site preparation	1	9.61	3 702
2	Bars	1	4.30	5 694
3	Farming of animals	3	9.02	5 923
4	Manufacture of dairy products	7	4.62	1 303
5	Growing of crops combined with farming of animals (mixed farming)	8	4.13	8 278
6	Manufacture of lighting equipment and electric lamps	9	4.50	554
7	Provision of services to the community as a whole	10	2.88	4 850
8	Adult and other education	10	2.52	2 255
9	Retail sale of automotive fuel	14	2.13	761
10	Retail sale of food, beverages and tobacco in specialized stores	14	2.17	2 908
11	Secondary education	15	2.42	4 895
12	Growing of crops; market gardening; horticulture	20	4.92	10 234
13	Building completion	31	1.59	2 825
14	Maintenance and repair of motor vehicles	31	1.57	1 921
15	Primary education	34	2.02	5 417
16	Production, processing and preserving of meat and meat products	35	1.85	1 346
17	Production and distribution of electricity	42	1.76	1 230
18	Manufacture of beverages	46	1.61	578
19	Manufacture of builders' carpentry and joinery	63	1.53	653

Πρωτογενής τομέας: Γεωργία, κτηνοτροφία, Περιορισμένα στη μεταποίηση και στο λιανικό εμπόριο

Ερωτήματα για συζήτηση

- Οι βασικοί οικονομικοί τομείς της περιφέρειας έχουν **κρίσιμη μάζα απασχόλησης**, προστιθέμενη αξίας και εξαγωγών?
- Παρουσιάζουν **ανταγωνιστικό πλεονέκτημα** σε Ευρωπαϊκό ή διεθνές επίπεδο?
- Ποιες κορυφαίες επιχειρήσεις** βρίσκονται στην περιφέρειά σας? Ταιριάζουν με το πρότυπο περιφερειακής οικονομικής εξειδίκευσης?
- Ποιοι τομείς είναι περισσότερο ανοιχτοί στη διεθνοποίηση?**
- Ποιοι τομείς της οικονομίας στην περιφέρειά σας είναι οι πλέον καθοδηγούμενοι από τη γνώση** (π.χ. ποιοι έχουν τα μεγαλύτερα μερίδια σε επενδύσεις ή προσωπικό Ε&Τ?

➤ **ΣΥΣΤΑΣΗ: ΣΥΝΕΡΓΙΕΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ – ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ**

Τεχνολογική εξειδίκευση στην Ήπειρο

🌿 **Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων:** 6η θέση μεταξύ των 21 ελληνικών ΑΕΙ (8,6% δημοσιεύσεων, citation impact 1,04). Κύρια πεδία: Φυσικές επιστήμες, ιατρική και επιστήμες της υγείας, επιστήμες μηχανικού, τεχνολογία. **Λίγες δημοσιεύσεις στον τομέα των γεωργικών επιστημών, υψηλότερο citation impact (1.24).**

🌿 **ΤΕΙ Ηπείρου:** χαμηλότερο επίπεδο επιστημονικών δημοσιεύσεων, 8η θέση μεταξύ των ελληνικών ΤΕΙ. Κύρια πεδία: φυσικές επιστήμες, και επιστήμες γεωργικού τομέα.

🌿 **Η επιστημονική εξειδίκευση** της Ηπείρου αντιστοιχεί εν μέρει στην περιφερειακή εξειδίκευση στον τομέα της γεωργίας. Υπάρχει πεδίο για αναβάθμιση ικανοτήτων στη γεωργία.

🌿 **Σύσταση:** Εστίαση σε 2-3 βασικές περιοχές έρευνας και επέκταση των υπηρεσιών τεχνολογίας για τη βιομηχανία γαλακτοκομικών προϊόντων και άλλων γεωργικών προϊόντων διατροφής. Συμπληρωματικά, επενδύσεις σε ΤΠΕ και τεχνογνωσία για προστασία του περιβάλλοντος και βιοποικιλότητας.

Ερωτήματα για συζήτηση

- Είναι επαρκή τα κύρια ιδρύματα (πανεπιστήμια, κέντρα Έρευνας και Τεχνολογίας, κέντρα καινοτομίας και σχεδιασμού) που βρίσκονται στην περιφέρειά σας **για να καλύψουν τις ανάγκες** τεχνολογίας της οικονομίας?
- **Πώς θα εξασφαλισθούν οι τοπικές ανάγκες για τεχνολογία και καινοτομία?** Μπορούν οι υφιστάμενοι οργανισμοί να αναλάβουν την υποστήριξη της τοπικής παραγωγής?
- Οι **εξειδικεύσεις τους** ανταποκρίνονται στην περιφερειακή οικονομική εξειδίκευση?
- Ποιες **αναδυόμενες νέες επιστημονικές** δυνατότητες (άλλες από τις προαναφερόμενες) μπορούμε να εντοπίσουμε στην περιφέρεια?
- Ποιες (μεγάλες) **σημαντικές ερευνητικές υποδομές** και κέντρα δημιουργικότητας είναι εγκατεστημένα στην περιφέρειά σας?

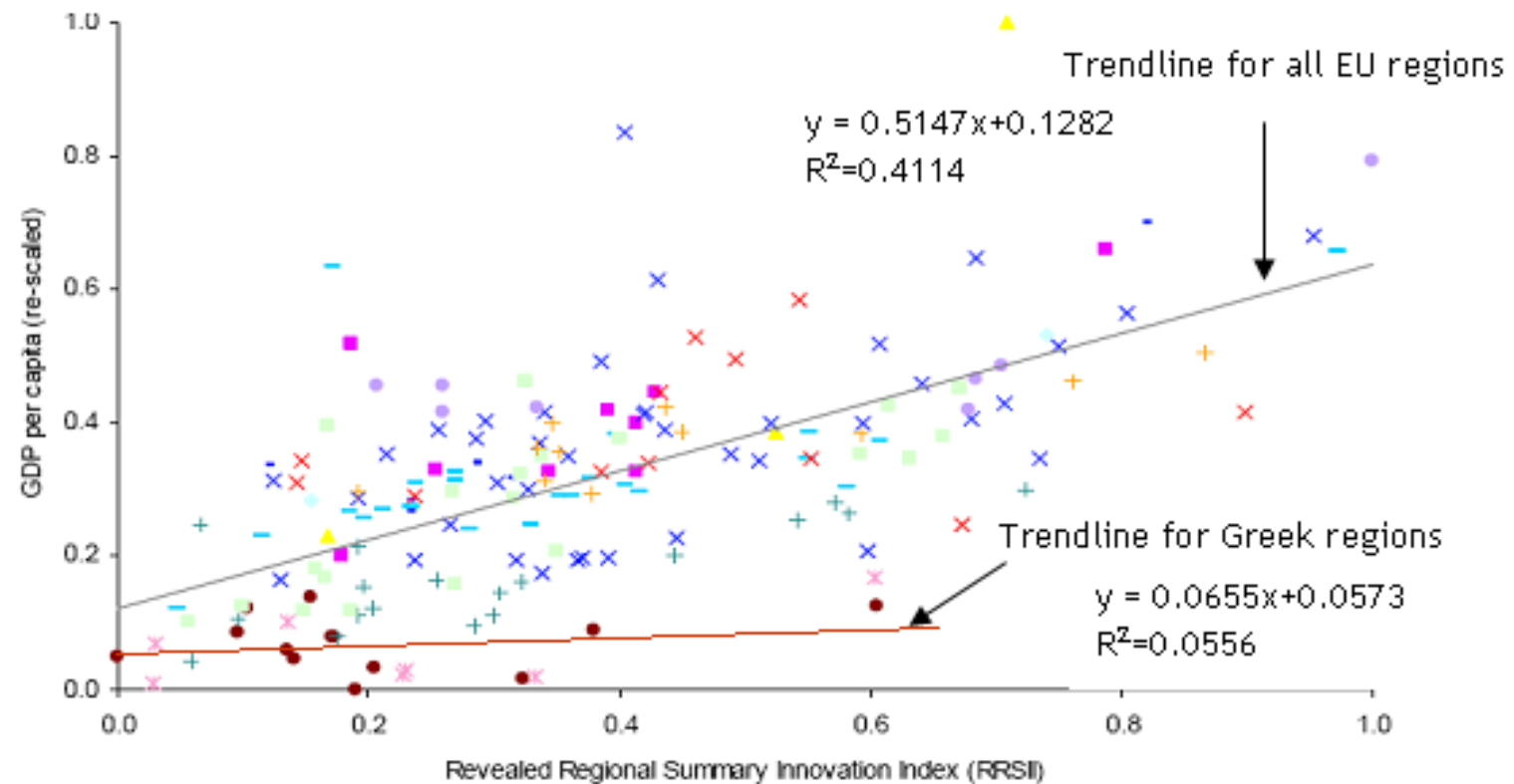
2.2. Πολιτική καινοτομίας

Κύρια πρόκληση: Καινοτομία στον ιδιωτικό τομέα

RRSII – 2006 EU: 0,90 – 0,01	Σύνθετος δείκτης καινοτομίας	Ανθρώπινο ι πόροι επιστήμης και τεχνολογίας	Διαβίου μάθηση	Μεταποίηση υψηλής τεχνολογίας	Υπηρεσίες υψηλής τεχνολογίας	Δημόσια Ε&Α	Ιδιωτική Ε&Α	Διπλώματα ευρεσιτεχνίας
ΑΤΤΙΚΗ	0,46	111	19	51	79	95	27	13
ΚΕΝΤΡ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	0,27	85	14	31	45	77	8	3
ΚΡΗΤΗ	0,26	69	18	9	40	148	3	2
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	0,23	73	14	17	40	126	9	3
ΗΠΕΙΡΟΣ	0,19	80	28	10	39	130	2	2
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	0,17	62	25	35	23	5	14	2
ΑΝΑΤΟΛ . ΜΑΚ - ΘΡΑΚΗ	0,13	62	14	13	28	65	9	7
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	0,10	74	27	19	18	36	5	1
ΠΕΛΛΟΠΟΝΗΣΟΣ	0,10	67	13	15	22	3	3 / 5 ?	3
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	0,07	74	-	15	33	11	1	3
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	0,04	61	-	10	90	32	1	0
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	0,01	53	-	19	18	5	2	4
ΝΗΣΙΑ ΙΟΝΙΟΥ	-	82	-	3	18	18	0	-
Μέσος όρος ΕΕ	0,55	100	100	100	100	100	100	100

Προκλήσεις: ΑΕΠ από Καινοτομία

Figure 1: Correlation of Regional Summary Innovation Index and GDP/capita

Source : {EC, 2003 #24}

Πολιτική καινοτομίας

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ 2000-2006

Στρατηγικές RIS, RITTS, RIS+	1
Regional Innovative Actions	1
Περιφ. Πόλοι Καινοτομίας	0
Άλλες συναφείς: BIC Ηπείρου, Επιστημ .Πάρκο Ιωαννίνων	

GER D	2,47 %	ΕΠΙΧ ΕΙΡ.	0,04 %	ΚΕΝ. ΕΡΕΥ	0,82 %	ΑΕΙ	4,91 %
----------	-----------	--------------	-----------	--------------	-----------	-----	-----------

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ 2007 -2013

Άξονες Ε.Π.	Ευρώ	%
1.Προσβασιμότητα	116.353.810	23,99
2.Ψηφιακή σύγκλιση / Επιχειρηματικότητα	110.102.698	22,7
3.Βιώσιμη ανάπτυξη / Ποιότητα ζωής	248.843.492	51,31
4.Τεχνική βοήθεια	9.700.000	2,00

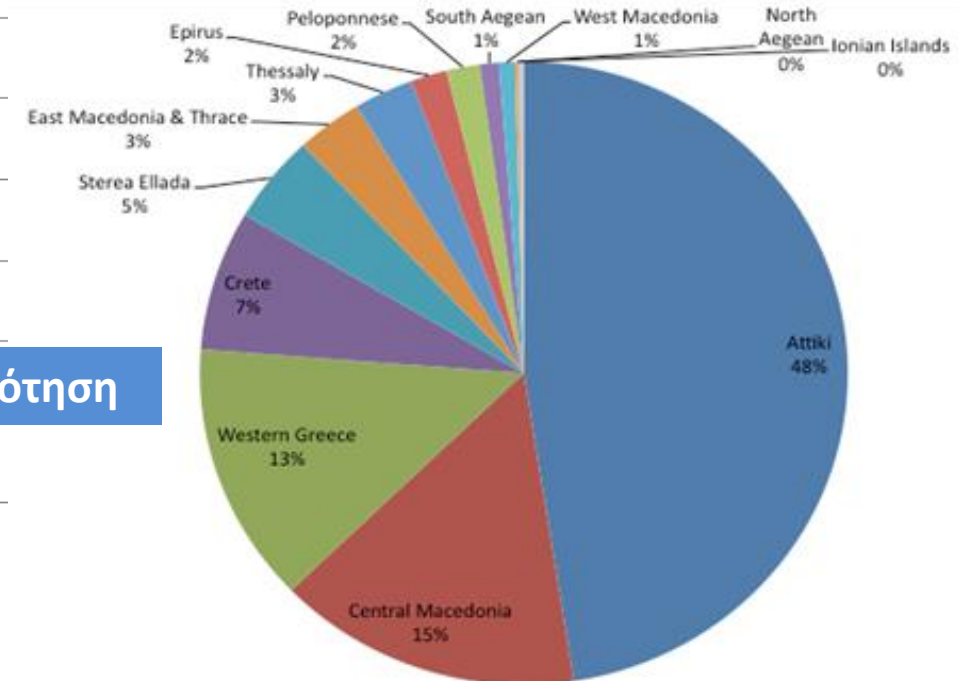
Τομεακές / τεχνολογικές προτεραιότητες 2014-2020

➤ **Ενίσχυση της Ε&Α:** πρωτογενής τομέας (γεωργία, υδατοκαλλιέργειες). Δευτερογενής τομέας (μεταποίηση, συσκευασία, προώθηση). Τριτογενής (τουρισμός, πολιτισμός). Περιβάλλον (διαχείριση και προστασία).

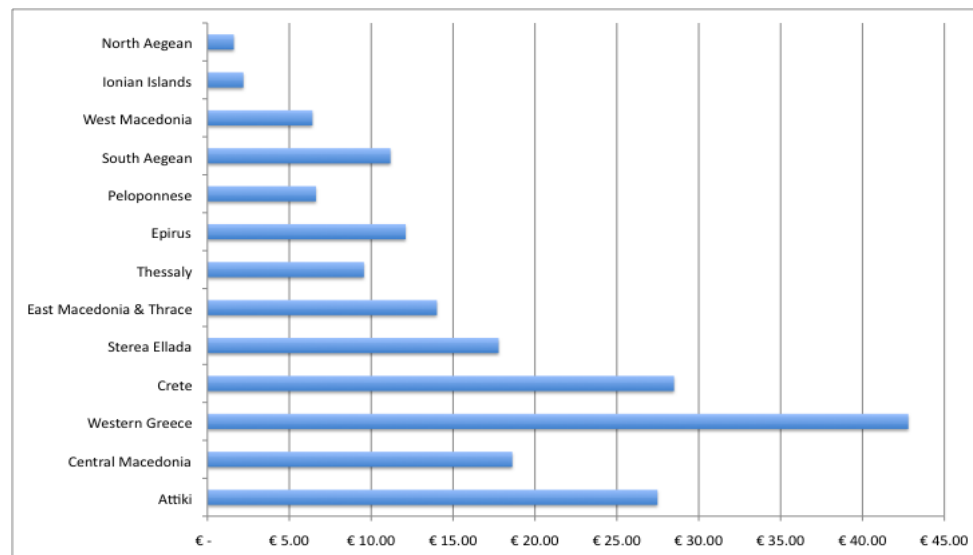
➤ **Ενίσχυση της πρόσβασης, χρήσης και ποιότητας ΤΠΕ:** στις επιχειρήσεις, e-διακυβέρνηση σε Περιφέρειες και Δήμους. e-learning στα σχολεία, σε ομάδες πολιτών, ανάπτυξη κατάλληλων υλικών και διάχυση. Ηλεκτρονική συνεργασία των νοσοκομείων.

➤ **Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ:** Σύνδεση εφαρμοσμένης έρευνας και επιχειρήσεων. Βελτίωση του τεχνολογικού επιπέδου των επιχειρήσεων, της παραγωγής / αφομοίωσης καινοτομίας. Βελτίωση ποιότητας προϊόντων, εξαγωγών γεωργικών προϊόντων, υδατοκαλλιέργειας. Ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού.

Πολιτική καινοτομίας 2007-2013

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ (μόνο ΓΓΕΤ)	Euro	%
Επιχειρήσεις	2.403.100	56,27
Οργανισμοί έρευνας	1.867.252	43,73
% του άξονα 2 του ΕΠ	4.270.352	3,88

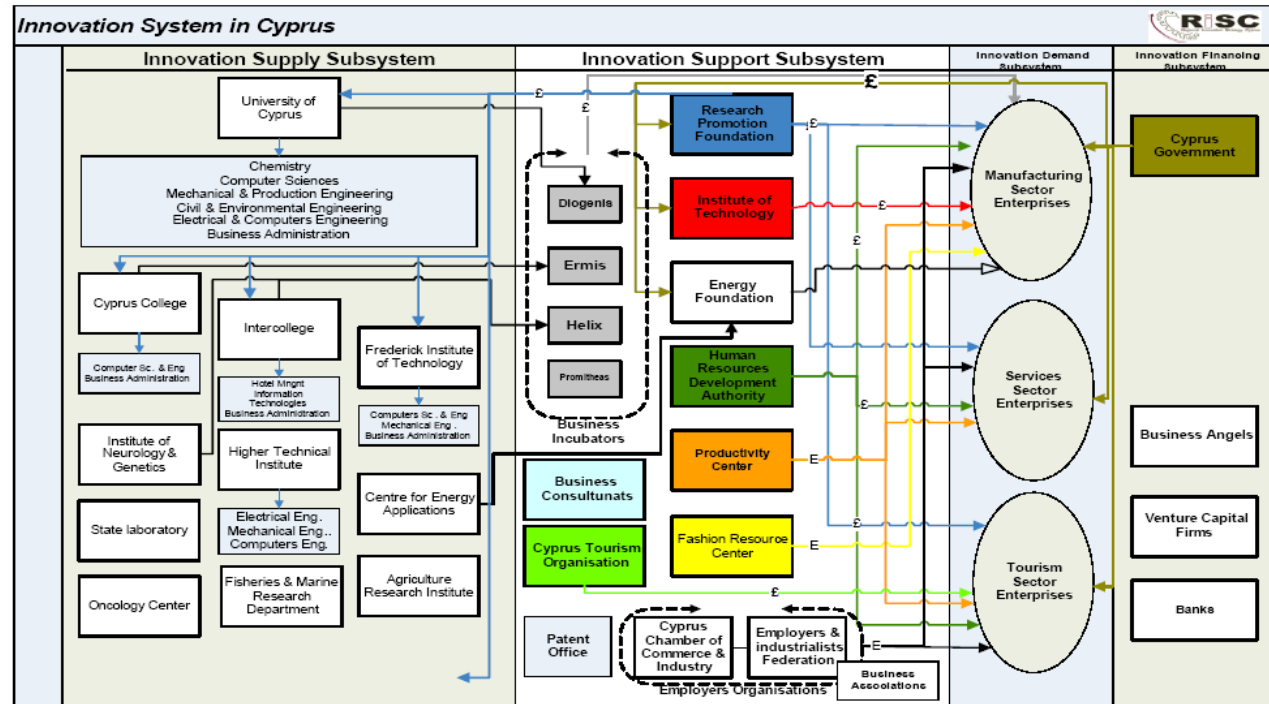
Πολιτική καινοτομίας: Συστάσεις (1)

- Το περιφερειακό σύστημα καινοτομίας (υπηρεσίες και φορείς χρηματοδότησης, πανεπιστήμιο, δημόσιοι οργανισμοί έρευνας, επιχειρήσεις έντασης γνώσεων, business angels / επενδυτές κ.λπ.) είναι ασθενώς δομημένο και κατακερματισμένο. **Βελτίωση της συνοχής του.**
- Υπάρχει πεδίο για ανάπτυξη των επιχειρήσεων της Ηπείρου **βάσει μη τεχνολογικής καινοτομίας**. Χρειάζεται μια **λεπτομερή ανάλυση αναγκών** των επιχειρήσεων σε τομείς προτεραιότητας: γεωργία και υδατοκαλλιέργεια, μεταποίηση τροφίμων και επεξεργασία γαλακτοκομικών προϊόντων, προώθηση τουρισμού, του οικολογικού τουρισμού.
- Εξορθολογισμός του δικτύου των οργανισμών διαμεσολάβησης (βλ. Παράρτημα Δ). **Αξιολόγηση** και διακοπή ενίσχυσης μη αποδοτικών πρωτοβουλιών. **Ενιαίο δίκτυο** ή one-stop shop δομή πιθανότατα με τη δραστηριότητα BIC Ηπείρου.

Συστάσεις (2): Επικέντρωση σε οικοσυστήματα

Οικοσυστήματα καινοτομίας είναι δίκτυα

- Ε & Α / δημιουργικότητα
- Παραγωγικής ικανότητα
- Χρηματοδότησης
- Εξαγωγικών αγορών

Παραδείγματα των οικοσυστημάτων:

● Clusters, κέντρα τεχνολογίας, συνοικίες τεχνολογίας, εκκολαπτήρια επιχειρήσεων, ανταγωνιστικών πόλων, κέντρα ικανοτήτων, πλατφόρμες ανάπτυξης νέων προϊόντων, ανοικτές πλατφόρμες καινοτομίας, έξυπνες συνοικίες της πόλης, Living Labs, επιχειρηματικές αλυσίδες αξίας.

Στόχοι σχετικά με οικοσυστήματα καινοτομίας: **Καινοτομία για όλους**

- Εντοπισμός και χαρτογράφηση των οικοσυστημάτων
- Ανοικτή καινοτομία από χρήστες / εφοδιαστικές αλυσίδες / πελάτες
- Εισαγωγή τεχνογνωσίας και
- Εισαγωγή ικανοτήτων πρόσβασης σε διεθνείς αγορές

Συστάσεις(3): Πλατφόρμες καινοτομίας

- **Δράσεις στήριξης της καινοτομίας θα πρέπει να λάβουν τη μορφή «πλατφόρμας καινοτομίας».** Πλατφόρμες είναι πλαίσια πολλών ειδών (οργανωτικές, πόρων, υποδομών, ψηφιακές, χρηματοδότησης, κ.α.) που επιτρέπουν σε μεγάλο αριθμό φορέων να συμμετάσχουν σε πρωτοβουλίες καινοτομίας. π.χ. Ανοικτά εργαστήρια έρευνας, πλατφόρμα εξαγωγών, ανάπτυξης νέων προϊόντων, θερμοκοιτίδες κ.α.
- **Οι πλατφόρμες θα πρέπει να επιλέγονται** σε σχέση με (1) επιχειρηματικά μοντέλα για τη **βιωσιμότητα σε βάθος χρόνου**, (2) τη δημιουργία ικανοτήτων και τεχνογνωσίας στην περιοχή, (3) την προσφορά ολοκληρωμένων λύσεων για τεχνολογία-παραγωγή-αγορά-χρηματοδότησης (4) μόχλευση ιδιωτικών επενδύσεων, (5) συμμετοχή μεγάλου αριθμού δικαιούχων, και (6) συμβολή στην επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων της Περιφέρειας.
- **Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα** μπορεί να είναι το βασικό μέσο εφαρμογής των πλατφορμών. Στις συμπράξεις, ο δημόσιος τομέας καθορίζει τους όρους συνεργασίας και παρέχει τη χρηματοδότηση, ενώ ο ιδιωτικός τομέας αναλαμβάνει τη διαχείριση και εξασφαλίζει μακροχρόνια λειτουργία της πρωτοβουλίας.

2.3. Πολιτική clusters

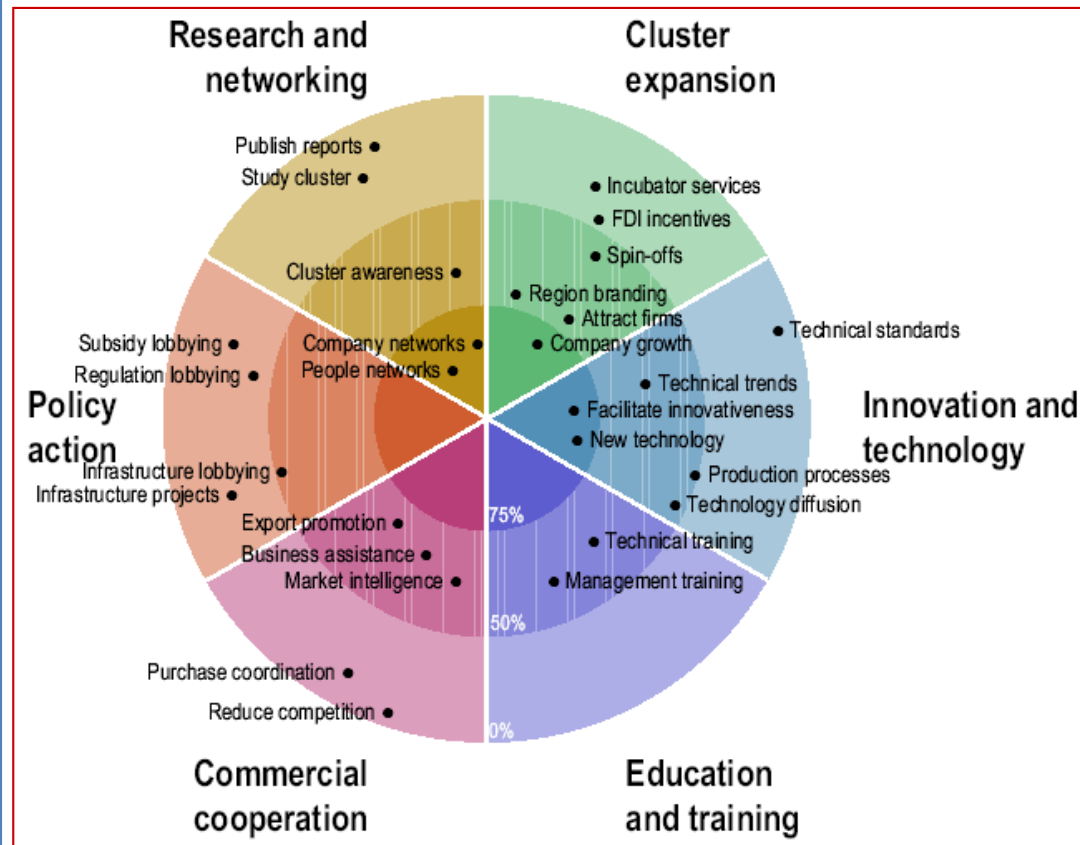
Clusters: Ορισμοί

- Ο Porter (1998) ορίζει το cluster ως «γεωγραφικές συγκεντρώσεις διασυνδεδεμένων ανεξάρτητων επιχειρήσεων και οργανισμών, σε συγκεκριμένο τομέα, που συνδέονται με κοινά και συμπληρωματικότητες, όπου επαρκείς πόροι και ικανότητες έχουν φτάσει σε ένα κρίσιμο όριο, που του δίνει μια θέση κλειδί σε ένα συγκεκριμένο οικονομικό κλάδο ή δραστηριότητα, με αποφασιστικό και βιώσιμο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε σχέση με άλλους τόπους, ή ακόμα και μια παγκόσμια κυριαρχία σε αυτόν τον τομέα »
- Ο Rosenfeld (2002) προτείνει ότι ένα cluster είναι «μια γεωγραφικά οριοθετημένη συγκέντρωση ομοίων ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων, με ενεργά κανάλια ανταλλαγών, επικοινωνίας και διαλόγου, που μοιράζεται εξειδικευμένες υποδομές, αγορές εργασίας και υπηρεσίες, και οι οποίες αντιμετωπίζουν κοινές ευκαιρίες και απειλές».
- Σύμφωνα με τον Schwartz (2004) είναι ένα σύμπλεγμα, «μια περιφερειακή συγκέντρωση βιομηχανιών ή επιχειρήσεων που αποκτούν πλεονεκτήματα μέσω και λόγω της συγκέντρωσης».

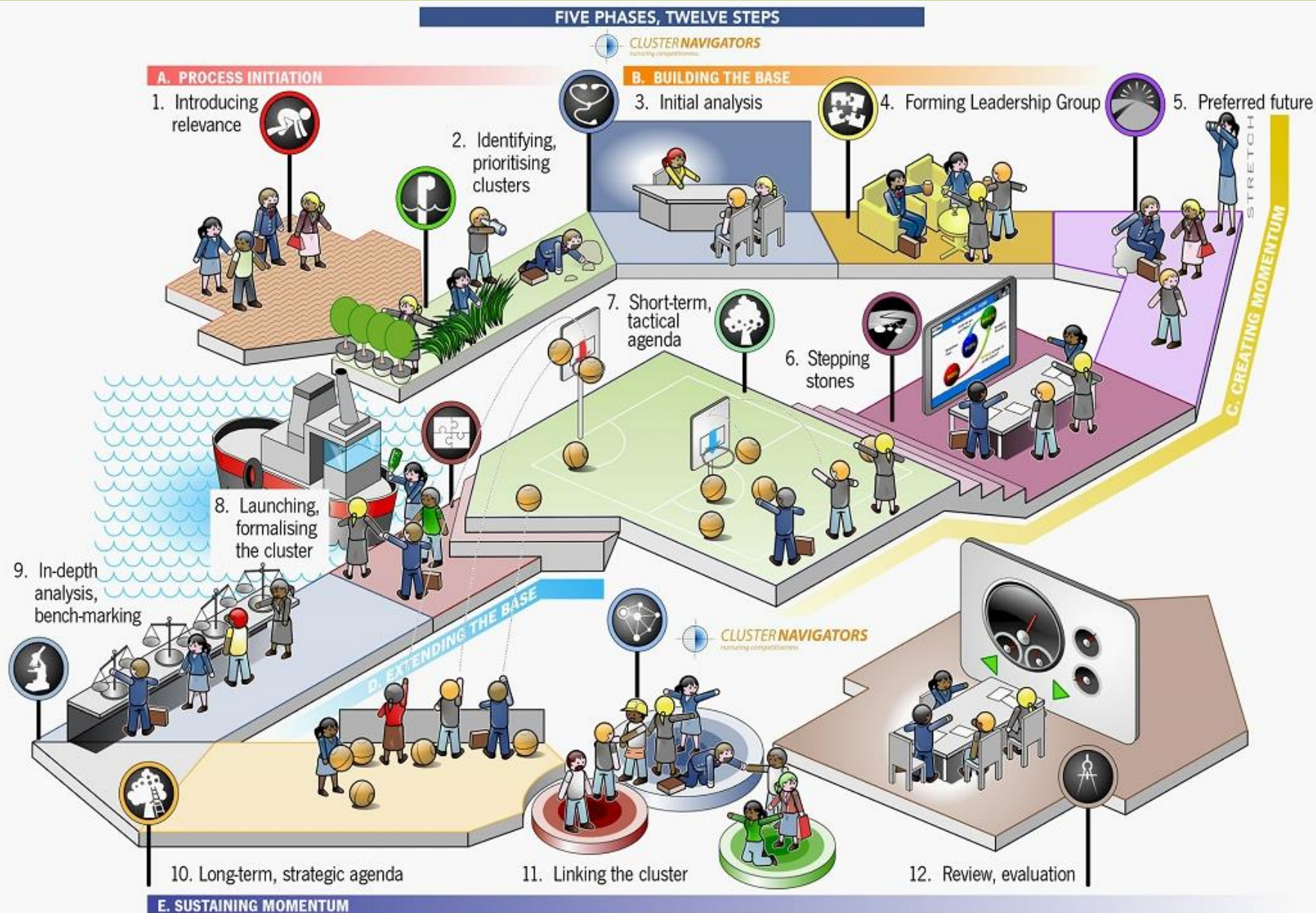
Clusters: προστιθέμενη αξία

Τα clusters μπορούν να προσφέρουν σε μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων

- Έρευνα και διασυνδέσεις με φορείς έρευνας,
- Τεχνολογική στήριξη και καινοτομία,
- Εκπαίδευση,
- Εμπορική συνεργασία και προώθηση προϊόντων,
- Επέκταση σε αγορές εξωτερικού
- Να ζητήσουν στοχευμένες πολιτικές

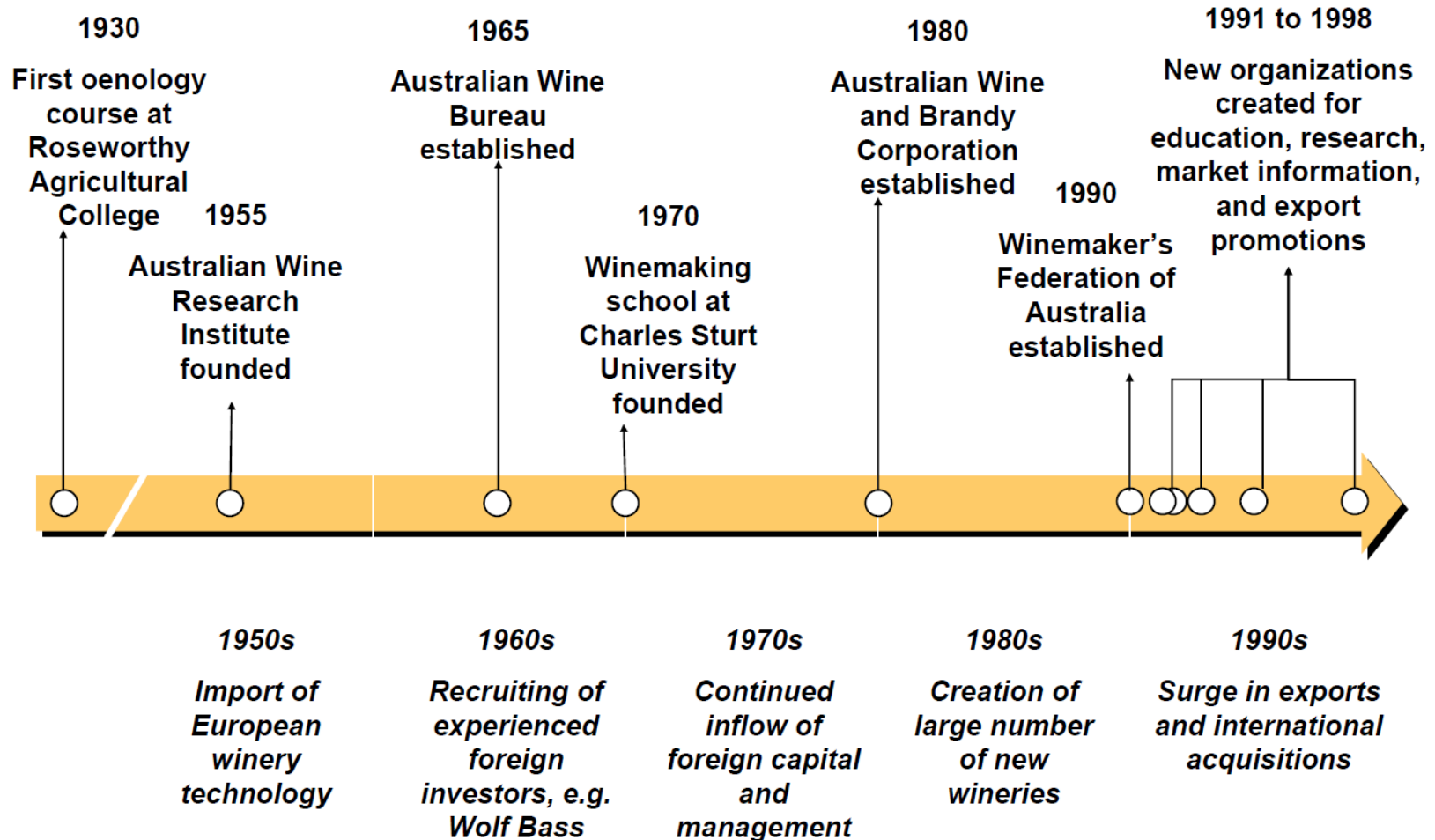
Clusters: Φάσεις και βήματα ανάπτυξης

Clusters: μια διαδρομή τεχνολογικής ανάπτυξης

thumbnail

The Australian Wine Cluster Milestones

Source: Michael E. Porter and Örjan Sölvell, The Australian Wine Cluster – Supplement, Harvard Business School Case Study, 2002

European Cluster Policy 01-22-08 CK

12

Copyright 2008 © Michael E. Porter

Clustering στην Ήπειρο

Με βάση ποσοτικά στοιχεία του European Cluster Observatory στην Ήπειρο εντοπίζονται clusters:

- 🌿 Γεωργία και κτηνοτροφία (2**)

- 🌿 Αγροτικά προϊόντα, επεξεργασμένα τρόφιμα (1*)

- 🌿 Ενδυνάμει clusters είναι στην κτηνοτροφία (45% αιγοπροβάτων της χώρας), στα αγροτικά προϊόντα, υδατοκαλλιέργειες, και δασοκομία.

- 🌿 Μικρός αριθμός καινοτόμων επιχειρήσεων συνδέονται με το Επιστημονικό Πάρκο Ηπείρου και το BIC Ηπείρου. Δύο incubators δημιουργούν πυρήνες καινοτόμων επιχειρήσεων, σε δραστηριότητες βιοτεχνολογίας, πληροφορικής, λογισμικού, τηλεματικής.

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

- **Χαρτογράφηση των clusters** για εντοπισμό περιφερειακών ικανοτήτων και πόρων

- Ενίσχυση αλυσίδων παραγωγής και **cross-clustering** (γεωργία-κτηνοτροφία, εκτροφή ζώων-οικοτουρισμός, τουρισμός-ΤΠΕ) για καινοτομία από τη διασύνδεση δραστηριοτήτων

- Δημιουργία one-stop-shop με τη διασύνδεση των υφιστάμενων δομών για ένα πληρέστερο σύστημα υποστήριξης της καινοτομίας

- Συνεργασία με γειτονικές Περιφέρειες για τη δημιουργία δικτύων χρηματοδότησης καινοτομίας

2.4. Πολιτική ΤΠΕ, ψηφιακών δικτύων, e-υπηρεσιών

ΤΠΕ και Ευρυζωνικά Δίκτυα στην Ήπειρο

- **Η ζήτηση** για προϊόντα και υπηρεσίες ΤΠΕ είναι περιορισμένη. Χρήση υπολογιστή και Διαδικτύου (32% πληθυσμού) 11^η και 12^η θέση μεταξύ των ελληνικών περιφερειών και κάτω του μ.ο. της ΕΕ.
- **Λίγες επιχειρήσεις ΤΠΕ** στην περιοχή, με έμφαση στην ολοκλήρωση του συστήματος, συντήρηση και υποστήριξη λογισμικού για τις κρατικές υπηρεσίες καθώς και για τις άλλες τοπικές επιχειρήσεις.
- Τα περιφερειακά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (Παν. Ιωαννίνων και ΤΕΙ Ηπείρου) δραστηριοποιούνται στον τομέα των ΤΠΕ στην εκπαίδευση και έρευνα, αλλά το έργο τους παραμένει **χαλαρά συνδεδεμένο** με τους κύριους τομείς παραγωγής (γεωργία / δασοκομία, τρόφιμα και ποτά).
- Σημαντικότερα έργα 2007-13: Jeremy ICT Fund, Τοπικά Μητροπολιτικά Δίκτυα Πρόσβασης, Κουπόνια για υπολογιστές φοιτητών, ακαδημαϊκή δικτύωση, δασική προστασία, Digi-Lodge και e-Services, υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, όπως Elenxis, ψηφιακό περιεχόμενο για τα άτομα με ειδικές ανάγκες

Συστάσεις για ΤΠΕ

- Προσδιορισμός των επιχειρηματικών τομέων / δραστηριοτήτων που μπορούν να επωφεληθούν από **καινοτόμα εργαλεία ΤΠΕ**, και νέες τεχνολογίες cloud, semantic, media.
- **Ταυτοποίηση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών** που μπορούν να βοηθήσουν τους πολίτες και τις επιχειρήσεις στις σχέσεις τους με τις περιφερειακές αρχές
- Εξορθολογισμός των διοικητικών διαδικασιών για την υποστήριξη της εφαρμογής των ΤΠΕ με τη χρήση των ΣΔΙΤ.
- Καθιέρωση ποσοτικών κριτηρίων και στόχων για τις δράσεις ΤΠΕ που επιλέγονται να υποστηριχθούν από τα διαρθρωτικά ταμεία της Περιφέρειας
- Μόνιμος μηχανισμός διαβούλευσης σχετικά με τις ΤΠΕ με τη συμμετοχή εκπροσώπων των περιφερειακών φορέων.

Συστάσεις: Ευρυζωνικά δίκτυα, cloud, FOSS

- Αξιολόγηση του πραγματικού αντίκτυπου των πρόσφατων δημόσιων επενδύσεων σε ασύρματα και ενσύρματα ευρυζωνικά δίκτυα.

- Εκτίμηση του οφέλους από το Διαδίκτυο υψηλών ταχυτήτων στο πλαίσιο της εθνικής στρατηγικής για NGA. Σχεδιασμός δράσεων για άνω των 30 Mbps σε όλα τα νοικοκυριά και άνω των 100 Mbps για > 50% των νοικοκυριών.

- Να επανα-αξιολογηθούν τα επιχειρηματικά **μοντέλα λειτουργίας** και βιωσιμότητας των ευρυζωνικών.

ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΕ

- **ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ**

- **ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ**

- **ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΕ ΔΙΚΤΥΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ**

Ερωτήματα για συζήτηση

- Ποιες είναι **οι βασικότερες επενδύσεις** σε ΤΠΕ και στην ψηφιακή οικονομία που έχουν πραγματοποιηθεί στην περιφέρειά σας?
- Ποια είναι τα βασικότερα εργαλεία και οι **κυριότερες λύσεις ΤΠΕ** που έχουν εφαρμοστεί σε:
 - ❖ Γεωργία και καλλιέργειες
 - ❖ Μεταποίηση
 - ❖ Μεταφορές
 - ❖ Ενέργεια και Περιβάλλον
 - ❖ Τουρισμός και Πολιτισμός
 - ❖ Πόλεις
- Υπάρχει ανάπτυξη στην περιφέρειά σας **ευρυζωνικών δικτύων υψηλής ταχύτητας και υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους (cloud-based services)**?
- 4. Ποιες είναι οι **προτεραιότητες** για τα ψηφιακά δίκτυα, τις εφαρμογές και τις **ηλεκτρονικές υπηρεσίες** στην περιφέρειά σας?

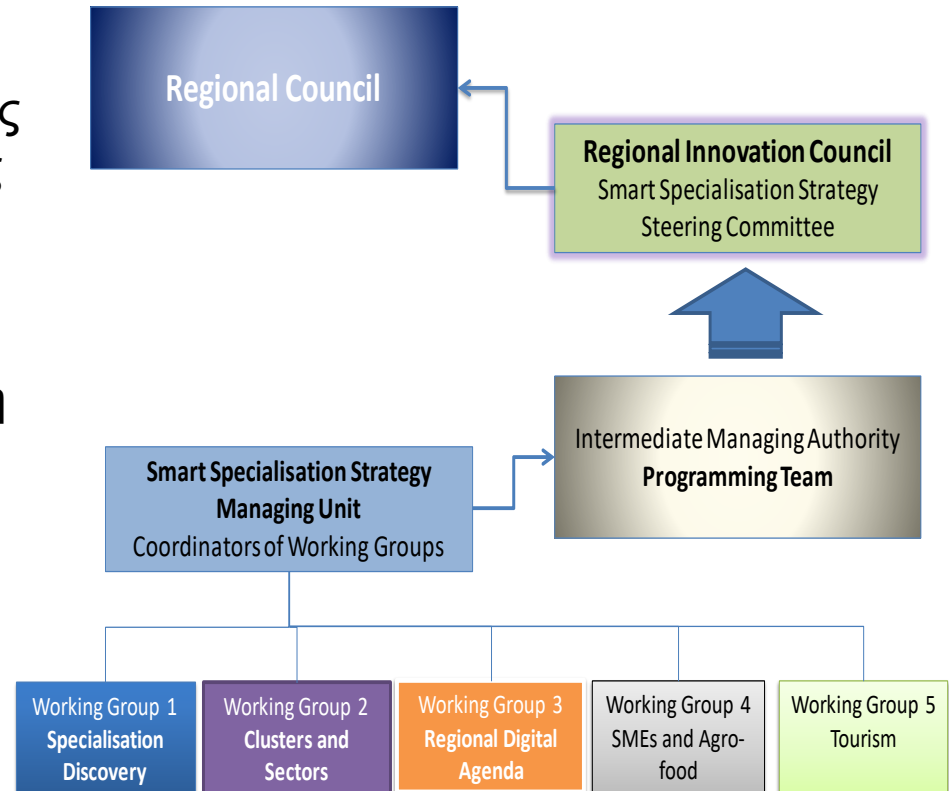
2.5. Διοίκηση RIS3

- Εκ των κάτω
- Ηγετικός ρόλος ιδιωτικού τομέα
- Συντονισμός εθνικών – περιφερειακών προτεραιοτήτων

Διακυβέρνηση RIS3: Περιφερειακή / εκ των κάτω

Διοίκηση τριών επιπέδων

1. Το Περιφερειακό Συμβούλιο (ΠΣ) ως θεσμό απόφασης / επικύρωσης της στρατηγικής.
 2. Την **Περιφερειακή Επιτροπή Καινοτομίας** με τη συμμετοχή των φορέων (4απλή έλικά) για εισήγηση της στρατηγικής στο ΠΣ.
 3. Θεματικές ομάδες εργασίας για βασικά θέματα της έξυπνης εξειδίκευσης και συντονισμό από την ΕΔΑ
- Καθώς η Εξ.Εξειδ. αφορά στον εκσυγχρονισμό και διαφοροποίηση των παραγωγικών κλάδων της Περιφέρειας, **ηγετικό ρόλο στον καθορισμό των προτεραιοτήτων πρέπει να έχουν οι επιχειρηματίες και ο ιδιωτικός τομέας.**

🌱 Ανεξάρτητα από ποιός συμμετέχει στο RIS3, η διαδικασία πρέπει να βασίζεται σε διάλογο και στη συμφωνία των εταίρων.

Επιτροπή Καινοτομίας: Διαφανή κριτήρια επιλογής

Επιδόσεις

Επιλογή επιχειρήσεων

- Μεγάλος κύκλος εργασιών
- Υψηλός ρυθμός ανάπτυξης
- Μεγάλες εξαγωγές
- Συμμετοχή σε έργα E&A FP
- Πετυχημένα start-ups

Εργαστήρια E&A

- ⊕ Προσανατολισμός στη βιομηχανική έρευνα
- ⊕ Συμβόλαια με επιχειρήσεις
- ⊕ Μεγάλη δραστηριότητα σε FP
- ⊕ Διαχείριση ερευνητικών υποδομών και test-beds

Θεσμικά

Δημόσια διοίκηση

- ⊕ Περιφερειακές αναπτυξιακές εταιρείες
- ⊕ Εκπροσώπηση των γεωγραφικών ενοτήτων
- ⊕ Ικανότητα διαχείρισης έργων

ΜΚΟ

- Ανοικτές πρωτοβουλίες / open coffee
- Δίκτυα παραγωγών
- Μη κερδοσκοπικές πρωτοβουλίες γνώσης
- Πρωτοβουλίες open source

Βασικές ερωτήσεις

- Πώς να συντονιστούν η εθνική και περιφερειακή λήψη αποφάσεων; Ποια διάκριση ρόλων και αρμοδιοτήτων?
- Πώς να επιτευχθεί μια γρήγορη χαρτογράφηση του περιφερειακού οικοσυστήματος πρόσβασης στη γνώση?
- Πώς να συσταθεί η συνολική δομή διακυβέρνησης της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3)?
- Με ποια κριτήρια θα γίνει η επιλογή των μελών για τις διαφορετικές βαθμίδες της στρατηγικής RIS3?
- Πώς να επιτευχθεί ο ηγετικός ρόλος του ιδιωτικού τομέα?
- Πώς να αξιοποιηθεί η εμπειρία / συνέχεια με τις προηγούμενες πρωτοβουλίες για "εκ των κάτω" καινοτομία (RIS - RPIA)?

Ευχαριστούμε
για το
ενδιαφέρον σας